

ساختن، از تحقیق تا تجربه: معماران جوان ترکیه

FROM TECTONIC RESEARCH TO EXPERIMENTS: TURKEY'S YOUNG ARCHITECTS

Hulya Ertaş

هولیا ارتاش

This article will focus on how young generations of architects have affected the architectural scene in Turkey during the previous two decades. To achieve this, important projects realized during these periods will be explored. These two decades are marked by different characteristics. The 1990's can be considered as Turkey's first encounter with globalization; the 2000's as Turkey's integration into the global system. This distinction defines the spirits of buildings by young architects in their respective decades. Through 1990's, architects dealt with unconventional methods of construction introduced by integration with the rest of the world. The 2000's were years of experimenting with forms, materials and spatial organizations.

1990'S

For Turkey, the 1990's marked the end of The Cold War and the beginning of a more open society. Turkey was integrating economically with the rest of the world as a result of globalization. All of these social, political and economic thresholds were determinants of change in Turkey throughout the 1990's.

The new global situation required a more free market. As a result of privatization of many state facilities and opening the market for entrepreneurship, real estate companies started to become more active in shaping the built environment. As a result of a more free and competitive market, private companies discovered the role of architecture in displaying power. Architecture, as part of the globalization process and neoliberal economic policies, became instrumental.

To meet the new position of architecture, invention of new kinds of building production was necessary. The older generation of architects, with their previous conceptions of architecture, proved less capable of meeting the needs of the market than the younger generation.

Initially, young architects' projects sustained the general architectural language of the time. Their main motivation in the 1990's was dealing with tectonics; suggesting non-traditional, experimental structures.

Shell Headquartes in Istanbul, designed by Nevzat Sayin and Gokhan Avcioglu was built in 1993. Along with Gokhan Avcioglu's Aksoy Technal Building, completed in 1999, they all offer innovative architectural languages and building systems. Gokhan Avcioglu's Aksoy Technal Building, completed in 1999, offers a more innovative architectural language and building system. Another play with tectonics was suggested by Murat Tabanlıoglu and Melkan Gursel for their Dogan Printing Center, Ankara in 1996.

2000's

During 2000's the real estate sector went through a construction boom, only interrupted for a few years by local (2001) and global (2009) economic crises. Through this boom, the building sector realized the advantages of working with young architects. They were easier to adapt to fast-changing building parameters. This led to more variety in forms, materials, and spatial organizations. The driving force of the real estate market was housing projects, mostly located at the outskirts of big cities like Istanbul, Ankara,

موضوع اصلی این مقاله، چگونگی تأثیر نسل جوان معماران ترکیه بر معماری این کشور در دو دهه اخیر است. برای این کار آشنایی با چند پروژه ساخته شده در این دوره اهمیت دارد. این دو دهه ویژگی‌های متفاوتی دارند: دهه ۱۹۹۰ را می‌توان نخستین برخورد ترکیه با پدیده جهانی شدن، و دهه ۲۰۰۰ را دوره الحاق این کشور به سیستم جهانی دانست. این تمایز عمده، حال و هوای متفاوت ساخته‌های معماران جوان را توجیه می‌کند. طی دهه ۱۹۹۰ آنها در نتیجه پیوستن به بقیه دنیا، با روش‌های غیرمعارف ساختمانی سروکار پیدا کردند، از سوی دیگر دهه ۲۰۰۰ برایشان سال‌های تجربه اشکال، مصالح و سازمان‌دهی فضایی بود.

دهه ۱۹۹۰

برای ترکیه، دهه ۱۹۹۰ پایان جنگ سرد و آغاز یک جامعه بازتر بود. از سوی دیگر، ترکیه هم مثل بسیاری کشورهای دیگر، در پی جهانی شدن، در حال پیوستن به بقیه دنیا بود. این شرایط اجتماعی، سیاسی و اقتصادی عامل تعیین‌کننده تغییرات ترکیه در این دهه بودند. ترکیه در حال تبدیل شدن به کشوری بازتر و آزادتر بود. این موقعیت جدید، به ویژه فشار جهانی شدن، مستلزم بازار آزادتری بود. در نتیجه خصوصی شدن بسیاری از تسهیلات دولتی و باز شدن بازار به روی سرمایه‌گذاری، فعالیت بنگاه‌های معاملات املاک برای شکل دادن به ساخت‌وسازها بیشتر شد. علاوه بر این، با ایجاد بازار آزادتر و رقابتی‌تر، شرکت‌های خصوصی به نقش معماری در نمایاندن قدرتشان پی بردند. معماری، به عنوان بخشی از روند جهانی شدن و سیاست‌های آزاد اقتصادی، به وسیله‌ای سودمند تبدیل شد. از دهه ۱۹۹۰ به بعد، معماری ابزار قدرتمندی برای نمایش هویت به شمار می‌آید.

برای تطبیق با این موقعیت تازه، ابداع انواع جدیدی از تولیدات ساختمانی لازم بود. در همین جا بود که معماران جوان وارد صحنه شدند. نسل قدیمی‌تر معماران، به دلیل برداشت متفاوتشان از معماری، قادر به برآوردن نیازهای بازار نبودند.

اما جوان بودن در دهه ۱۹۹۰ چه معنایی داشت؟ تا این دهه الگوی استاد - شاگرد به عنوان سنتی دیرین حفظ شده بود. طبق این الگو، پس از فارغ‌التحصیل شدن از مدرسه معماری، دانشجو در دفتری مشغول به کار می‌شد و روش‌های استادش را، که معمولاً مؤسس یا صاحب دفتر بود، می‌آموخت. پس از چند سال کارآموزی، می‌توانست دفتری برای خود تأسیس کند. در دهه ۱۹۹۰ این الگو کم‌کم پابرجا بود، اما با یک تفاوت: معماران دفاتر خود را در همان سال‌های اول برپا می‌کردند. بنابراین باید ثابت می‌کردند جوان بودن الزاماً به معنای بی‌تجربه بودن نیست. به همین دلیل، در ابتدا پروژه‌هایشان زبان معمارانه متداول همان دوره را حفظ کرده بود. انگیزه اصلی معماران جوان این دهه، شناخت انواع ساختمان و سعی در ارائه سازه‌های تجربی، در مقابل روش‌های سنتی ساختمان‌سازی بود.

دفتر مرکزی شل^۱ در استانبول، که نوزت سائین^۲ و گوکان آوچی اوغلو^۳ طراحی کرده‌اند، در سال ۱۹۹۳ ساخته شد. یک مجتمع ساختمانی حجیم که نمای سنگ‌پوش و بازشدگی‌های منظمش، حضوری قدرتمند را به نمایش می‌گذارد. این بنا را دو معمار جوان ۳۳ و ۳۹ ساله، بیشتر با این نیت طراحی کردند که ثابت کنند معماران جوان هم می‌توانند به خوبی نسل قبلی کار کنند. چنان که کارهای بعدی این دو معمار از نظر شکلی خلاقانه‌تر است.

ساختمان آکسوی، یالوا، گوکان اوچی اوغلو، ۱۹۹۹
Aksoy Technal Building, Yalova, designed by GAD-Global Architectural Development Gokhan Avcioglu, 1999

کارخانه چرم گان، استانبول، نوزت سائین، ۱۹۹۵
Gon Leather Factory II Building, Istanbul, designed by Nevzat Sayin, 1995

دفتر مرکزی شل، استانبول، نوزت سائین و گوکان اوچی اوغلو، ۱۹۹۳
Shell Headquarters, Istanbul, designed by Nevzat Sayin and Gokhan Avcioglu, 1993

مرکز چاپ دوگان، آنکارا، دفتر معماری تابان لی اوغلو، ۱۹۹۶
Dogan Printing Center, Ankara, designed by Tabanlıoğlu Architects (Murat Tabanlıoğlu and Melkan Gurse), 1996; photo by Jeoren Musch

Izmir and Bursa. These, constrained by market values as they were, are not as reflective of the youth spirit. The experiments in form, material and spatial organization in architecture of the 2000's emerge mostly in more singular projects.

Formal Experiments

After gaining the confidence in 1990's, young architects had a freer working environment in 2000's. This freedom led to some formal experiments, mostly through the buildings' relationship with the topography.

Emre Arolat's design for Minicity encloses a theme park where 1:25 scale models of buildings around Turkey are displayed. Kuum Hotel, Spa and Residences in Bodrum, Mugla, designed by Gokhan Avcioglu's GAD (Global Architectural Development), were completed in 2008. Yazgan Design and Architecture (Kerem & Begum Yazgan) and Burak Turgutluoğlu's design for Middle East Technical University Modeling & Simulation R&D Center is another example of formal experimentation.

Material Experiments

Young architects had spent a lot of time and effort in tectonics through 1990's by proposing unorthodox structural solutions and introducing new techniques of production. Taking a step further in 2000's, the younger generation of architects explored innovative uses of building materials.

Han Tumertekin's SM House was completed in 2006. The brick façades of Vehbi Koc Foundation Culture Center, by TeCe Architecture (Tulin Hadi and Cem İlhan) reflects an industrial character with a natural appearance. Another experimental work was realized by Bogachan Dunderalp through his design for NP12 Houses.

Spatial Experiments

In a world of continuous flux and fast-changing technology, the physical experience gained a special importance in 2000's. The individual's perception of and relation to the space became a core theme in Turkey. The spaces allocated to work and educa-

دو سال بعد نوزت سائین ساختمان دوم کارخانه چرم گان^۴ را طراحی کرد که خودش آن را استثنائی می‌داند. ساختمانی از بتن نمایان که نه در داخل و نه بیرون با هیچ مصالح دیگری پوشانده نشده. درون توده انحنادار ساختمان، یک اتریوم نورگیر چشم مانند، نور طبیعی کافی برای محوطه وسیع تولید فراهم می‌کند. زبری و ناهمواری بتن، با نمایاندن جزئیات تقویت شده. این طرح مفهوم تازه‌ای از به کارگیری فضا ارائه داد، توده ساختمانی را همچون یک حجم کلی در نظر گرفت که وجودش درون ساختمان احساس نمی‌شود.

به همین نحو، ساختمان آکسوی تکنال^۵ که با طراحی گوکان اوچی اوغلو در سال ۱۹۹۹ تکمیل شد، زبان معمارانه، و سیستم ساختمانی خلاق تری را عرضه می‌کند. به گفته خود معمار، نما با استفاده از جدیدترین تکنولوژی ساخته شده و زبان تازه‌ای برای ارائه ساختمان‌های صنعتی مرسوم متشکل از واحدهای مدولار یافته است. نمای متشکل از شیشه بازتابی و آهن، از پنل‌های شیشه‌ای پیش‌تنیده برابر ساخته شده، سازه ساختمان هم از بتن پیش‌تنیده است. این بنای سبک وزن، با ارائه ساختاری جدید و با تجربه کردن مصالح ساختمانی، از زلزله فاجعه بار سال ۱۹۹۹ از میت^۶ جان سالم به در برد.

مرات تابانلی اوغلو^۷ و مرکان گورسل^۸ در سال ۱۹۹۶ در ساختمان مرکز چاپ دوگان^۹ در آنکارا، پیشنهاد دیگری ارائه دادند. این مرکز که نخستین ساختمان اسکلت فولادی ترکیه است، طی ۹ ماه ساخته شد. صنعت ساختمان بسیار وابسته به ساختمان‌های بتنی بوده و هنوز هم هست، بنابراین در زمینه سازه‌های فولادی، علاوه بر مواد و مصالح به دانش فنی هم نیاز بود. ساختمان دوگان نه تنها دانش فنی لازم را به وجود آورد، بلکه با ساخت فضاهای بدون ستون، مزایای فولاد را نشان داد. بسیاری از معماران جوان در دهه ۱۹۹۰ جایگاه ممتازی به دست آوردند؛ از جمله امره آرولت^{۱۰}، و هان تومرتکین^{۱۱}. با وجود این، با در نظر گرفتن ساخت و ساز به عنوان نیروی محرک پیشرفت معماری در دهه ۱۹۹۰، ترجیح می‌دهم به کارهای اخیر آنها در سال‌های ۲۰۰۰ بیشتر توجه کنم.

دهه ۲۰۰۰

این دهه، شاهد رونق ساخت و ساز در بخش املاک و مستغلات ترکیه بود که تنها به دلیل

Kuum, Mugla, designed by GAD-Global Architectural Development (Gokhan Avcioglu), 2008; photo by: Ali Bekman

هتل کوم، آب درمانی موگلا، گوکان اوچی اوغلو

می‌کند. مجموعه در زمینی شیب‌دار ساخته شده و حجم‌هایش با طرح‌های متفاوت، با موقعیت خاص مکان در ارتباط هستند.

پروژه دیگری که به موقعیت مکان اهمیت داده، ساختمان ترک‌سل^{۱۶}، کار دفتر معماری ارگین اوغلو و کالیسلر^{۱۷} است که در سال ۲۰۱۰ تکمیل شده. ساختمان که روی شیب، با بام سبز و مقطع مثلثی ساخته شده، در منطقه آزاد تکنولوژیکی توبی‌تاک^{۱۸} قرار دارد. در این فضای تعریف نشده، معماران هیچ مرجعی به جز خود موقعیت طبیعی در اختیار نداشتند. ساختمان، همچون دنباله زمین، از شیب بالا می‌رود و به نمایی چهار طبقه در طرف دیگر ختم می‌شود. چون ورودی بالای شیب قرار گرفته، احساس ورود به داخل زمین القا می‌شود، اما این حس زیاد دوام نمی‌آورد، چون چشم‌انداز خلیج از سمت در مقابل، بازدیدکننده را به تماشا دعوت می‌کند.

طرح دفتر طراحی و معماری کرم و بیگم یزگان^{۱۹}، و بوراک تورگوت لوغلو^{۲۰} برای مرکز مدل‌سازی دانشگاه فنی خاورمیانه، نمونه دیگری از تجربه‌های شکلی دهه ۲۰۰۰ به شمار می‌آید. این معماران ساکن آنکارا کوشیده‌اند در میان یک سیستم شبکه‌ای، منشور منظم کاملی به‌وجود آورند. در مقایسه با سازه‌های پویاتر، شاید این ساختمان نمونه‌ای تجربی به حساب نیاید، اما راه‌حل شکلی معماران، امکان ساخت سازه‌ای انعطاف‌پذیر با قابلیت نصب آسان را فراهم کرده. با برخورداری از سیستم شبکه‌ای سه بعدی، ساختمان عملکرد خوبی دارد و همیشه آماده تطبیق با تغییرات احتمالی آینده است. معماران با پذیرفتن طراحی به مثابه یک مسئله ریاضی، در عین استفاده از مزایای سیستم شبکه‌ای (در حالی که از مدرنیسم و همه ابزار آن انتقاد می‌شود) به آن نمود شکلی قدرتمندی داده‌اند.

تجربه با مصالح ساختمانی

معماران جوان در دهه ۱۹۹۰، زمان، و نیروی زیادی صرف مبحث ساختمان کرده، و راهکارهای غیرمتعارف و روش‌های جدیدی برای تولید پیشنهاد داده بودند. در دهه ۲۰۰۰ گامی فراتر رفتند و به کشف روش‌های ابتکاری برای استفاده از مصالح ساختمانی پرداختند.

طرح هان تومرتکین برای یک خانه تابستانی در کاناکاله^{۲۱}، در سال ۲۰۰۶ ساخته شد. نمای شمالی و بام ساختمان از نوعی سنگ بومی ساخته شده‌اند. در این

بحران اقتصادی داخلی (سال ۲۰۰۱)، و جهانی (۲۰۰۹)، چند سالی دچار وقفه شد. در دوران رونق، بخش ساختمان به مزایای کار با معماران جوان پی برد. آنها راحت‌تر خود را با تغییرات سریع ساخت و ساز تطبیق می‌دادند، و حاصل کار، تنوع بیشتر در شکل، مصالح و سازمان‌دهی فضایی بود. گرچه نیروی محرک اصلی بازار املاک، پروژه‌های خانه‌سازی، عمدتاً در حاشیه شهرهای بزرگ مثل استانبول، آنکارا، از میر و بورس^{۲۲} است، اما به دلیل محدودیت ناشی از قیمت بازار، کارها الزاماً نشان‌دهنده روحیه این جوانان نیست. بنابراین در معماری دهه ۲۰۰۰، تجربه‌های مختلف در زمینه شکل، مواد و چیدمان فضایی، اساساً در موقعیت‌های خاص ظاهر می‌شوند.

تجربه‌های شکلی

معماران جوان پس از جلب اعتماد در دهه ۱۹۹۰، در دهه ۲۰۰۰ محیط کاری آزادتری به دست آوردند. این آزادی به تجربه کردن شکل‌های تازه، اغلب با استفاده از ارتباط ساختمان با موقعیت طبیعی انجامید.

طرح امره آرولت برای مینی‌سیتی^{۱۳}، شامل یک پارک موضوعی است که در آن انواع ساختمان‌های ترکیه با استفاده از ماکت‌هایی در مقیاس ۱:۲۵ به نمایش گذاشته شده. ساختمان که در آنتالیا، یکی از توریستی‌ترین نقاط ترکیه قرار دارد، یک بام شیب‌دار با لبه‌های تیز دارد که به نظر می‌رسد تا زمین پایین رفته. باید توجه داشت که مینی‌سیتی در سال ۲۰۰۴، زمانی ساخته شد که طراحی ساختمان بر اساس موقعیت طبیعی، پس از ساخته شدن ترمینال یوکوهاما (دفتر FOA)، در سال ۲۰۰۲، تازه در دنیا مطرح شده بود. مینی‌سیتی با شکل محکم و قدرتمندش نه تنها مرز بین اجزای ساختمان، مثل سقف و دیوارها را درمی‌نوردد، بلکه برداشتی تازه از ارتباط بین شکل و زمینه در معماری متداول ارائه می‌دهد.

هتل کوم^{۱۴}، و اقامتگاه و تأسیسات آب‌درمانی موگلا^{۱۵} را هم که در منطقه توریستی بدروم واقع است، گوکان اوچی اوغلو طراحی کرده و در سال ۲۰۰۸ تکمیل شده. این مجموعه شامل یک ساختمان اداری، دو رستوران، یک محل آب درمانی و ۱۱ اتاق و اقامتگاه است که همه این واحدهای مجزا کاملاً متفاوت طراحی شده‌اند. به پیروی از معماری ارگانیک، حجم‌ها با هم هماهنگ‌اند و هیچ‌کدام مانع چشم‌انداز، یا تهویه طبیعی دیگری نمی‌شود و همزمان برای حجم‌های دیگر به عنوان سایه‌بان عمل

Turkcell R&D building designed by Arçin Oğul and Calislar Architecture, Kocaeli, 2010; photo by Cemal Emden

Minicity designed by EAA-Emre Arolat Architects, Antalya, 2004; photo by Cemal Emden

Middle East Technical University Modeling & Simulation R&D Center, Ankara, designed by Yazgan Design and Architecture (Kerem & Begum Yazgan) and Burak Turgutluoğlu, 2009; photo by Yunus Özkazanç

tion started to be considered more carefully according to their users.

Teget Architecture's (Mehmet Kutukcuoglu and Ertug Ucar) design for Yapi Kredi Bank Academy was completed in 2009. Cem Sorguc's IBTECH, an office building located in Gebze, offers an introverted life for the users. Another courtyard solution is brought forward by Can Cinici in his design for Haileybury School in Astana, Kazakhstan. Coming back to Istanbul, a school project realized by Mert Eyiler should also be noted.

The rise of youth in last 20 years

Through the last two decades we have seen a dynamic increase in corporations' interest in working with young architects. This was not the case before the 1990's, when the architectural profession was regarded as only performed by very experienced masters. The first step to changing this view was to deliver designs and buildings as well-functioning as the older generations'. After gaining the confidence of the building sector, tectonics was the focus of the 1990's. By introducing unconventional methods of building production, young architects experimented with exposed concrete, steel and post tension systems.

In the 2000's, the whole methodology of building changed. The globalization-driven real estate market required faster and more flexible architectural projects. Advances in information technologies, especially in CAD/CAM technologies were introduced to building sector. The younger generation of architects was more active in adapting to these new situations and therefore they took on more roles in shaping the built environment of Turkey in the 2000's. Looking ahead, perhaps architects will continue to become more active at younger ages.

* Hulya Ertas Graduated in 2005 from Istanbul Technical University, Department of Architecture; she completed her MA in architecture in the same school in 2011. She is the managing editor of the monthly published XXI Architecture and Design Magazine. She edited Turkey: At The Threshold issue of Architectural Design magazine with Defne Sunguroğlu and Michael Hensel, published in January 2010 by Wiley & Sons. Her research areas cover spectacular architecture and its reflections on the daily life of citizens, how globalisation affects architecture, and the ethics of the architectural practice.

خانه یک طبقه کشیده و باریک، فضاهای باز، نیمه باز و بسته به نحوی موزون کنار هم چیده شده اند. بام سنگ فرش شده، و به خصوص جزئیات نقطه اتصالش با نمای شمالی، نقش مهمی در این توازن دارد. این نوع استفاده از مصالح نه تنها ساختمان را با مکانش، دهکده ای کنار دریای اژه، در هم می آمیزد، بلکه دنیای درونی جدا، در عین حال یکپارچه با زمینه به وجود می آورد.

در ساختمان مرکز فرهنگی بنیاد وهبی کوچ ۲۲، کار تولید هادی و چم ایلهان ۲۳ که اخیراً تکمیل شده، تأکید بر آجر فشاری بوده. این مرکز که در ناحیه صنعتی گلچوک ۲۴، از میت واقع است به عنوان مرکز اجتماعات کارگران هم استفاده می شود. نمای آجری نشانه صنعتی بودن ناحیه است، اما به آن ظاهری طبیعی هم می دهد. معماران می گویند دلیل انتخاب آجر، یادآوری ارزش محصولات دست ساز در مقابل تولیدات صنعتی استاندارد است. به این منظور آجرها مخصوصاً رنگ پریده و در اندازه های متفاوت انتخاب شده، و با جلو و عقب رفتن، سطحی سایه روشن به وجود آورده اند. تداوم این حالت در داخل ساختمان، فضای صمیمانه ای به وجود آورده. کار تجربی دیگر، طرح بوگاچان دوندارالپ ۲۵ برای خانه ان پی ۱۲ است که نه بر مصالح، که بر روش های تولید مصالح و پیش ساختگی تأکید دارد. خانه که در سال ۲۰۰۵ در استانبول ساخته شد، به تولید استاندارد پروژه های خانه سازی می پردازد و به دنبال اعمال روش شناسی جدیدی، با حق انتخاب بیشتر برای مصرف کننده است. به گفته معمار، یکی از پرسش های اصلی این است که معمار تا چه میزان باید به عقب برگردد؟

او با انتقاد از منطق موجود پیش ساختگی، و روش امروز آن در تولید انبوه، یک ماتریس (جدول عددی) پیشنهاد می دهد. این ماتریس، تولید ۶ نمای خود تکرار شونده، ۱۲ واحد مستقل، ۳۶۰ نوع خانه مختلف، و ۱۲ اقامتگاه را امکان پذیر می کند. تجربه با مصالح، همچون مبحث تولید انبوه و تأثیر آن بر محیط ساخته شده، در دهه ۲۰۰۰ در دستور کار معماران جوان قرار داشته، که با استفاده از پیشنهادهای ارائه شده برای تغییرات عملی در سیستم، پروژه های شاخصی هم به انجام رسانده اند.

تجربه های فضایی

در دهه ۲۰۰۰ با تغییرات پی در پی و سریع تکنولوژی، تجربه فیزیکی اهمیت خاصی

خانه، استانبول، بوگاچان دوندارالپ، ۲۰۰۵
NP12 Houses, Istanbul, designed by Bogachan Dunderalp, 2005; photo by Metin Kuru

خانه، کاناکاله، هان تومرتکین، ۲۰۰۶
SM House, Canakkale, designed by Han Tumertekin, 2006; photo by Cemal Emden

مركز فرهنگي، ازمیت، دفتر معماری تچه، ۲۰۱۱
Vehbi Koc Foundation Culture Center, Izmit, designed by TeCe Architecture (Tulin Hadi and Cem Ilhan), 2011; photo by Murat Germen

مدرسه پیرامون یک حیاط مرکزی بزرگ سازمان یافته. با قراردادن کلاس‌ها در بخش بیرونی‌تر، و متصل کردن مسیرهای گردش داخلی به حیاط، فضاهایی مشخص با جهت‌یابی آسان ایجاد شده. به دلیل آب و هوای سرد منطقه، فضاهای بزرگی برای بازی و تفریح داخل ساختمان پیش‌بینی شده. ساختمان‌ها با آتریوم‌هایی به ارتفاع دو یا سه طبقه طراحی شده‌اند تا در فضای داخل محوطه‌ای برای بازی و فعالیت دانش‌آموزان فراهم شود.

به مدرسه دیگری در استانبول، کار مرت آیلر^{۳۳} هم باید اشاره کرد. آیلر که پس از تکمیل سازه به پروژه پیوسته بود، راه‌حلی با تمرکز بر تجربه دانش‌آموزان مدرسه ابتدایی ارائه کرد. بیش از پرداختن به کارهای مرسوم معماران، آیلر در بخش‌هایی مثل رنگ آمیزی، پوشش راهروها و نماهای مشرف به باغچه دخالت کرد و با تمهیدات اندکی، توانست محیطی سرزنده به‌وجود آورد. او که کوشیده با نگاه کودکان مدرسه ابتدایی طراحی کند، ساختمانی پیشنهاد داده که بیش از مدرسه، به زمین بازی شباهت دارد.

پرسش معماران جوان از خود درباره جایگاه آینده‌شان، و باز تعریف تنظیمات فضایی شناخته شده، نقش مهمی در ایجاد شیوه‌های جدید استفاده از فضا، و تجربه‌های جدید برای کاربران دارد.

غیرمستقیم

دیدیم که معماران جوان در دهه ۲۰۰۰ فعال‌تر از دهه ۱۹۹۰ بودند. یکی از دلایل

پیدا کرد. درک فرد از فضا و ارتباطش با آن، در ترکیه هم به موضوعی مهم تبدیل شد. به خصوص فضاهای کار و تحصیل که دست کم روزی شش ساعت مورد استفاده کاربران بودند.

طرح دفتر معماری تگت^{۲۷} برای ساختمان آکادمی بانک یاپی کردی^{۲۸} که ساختمانی آموزشی است، در سال ۲۰۰۹ تکمیل شد. ساختمان متشکل از دو بلوک اصلی، و یک خیابان داخلی بین آنهاست. دو بلوک به آموزش، و بخش مرکزی به فعالیت‌های اجتماعی اختصاص دارد. با طراحی یک خیابان داخلی و رنگ‌آمیزی آن با پنل‌هایی که به دو طرف چسبانده شده‌اند، معماران محیطی شاد و سرزنده در این محوطه بانکی، واقع در منطقه صنعتی نزدیک استانبول به وجود آورده‌اند.

چم سورگوچ^{۲۹} طراح ساختمان ایبتک^{۳۰}، بخش تحقیقات یک بانک خصوصی است که برای کاربرانش فضایی درون‌گرا طراحی کرده. نماهای شیشه‌پوش مشرف به حیاط مرکزی، و پل‌های شگافی که مسیرهای اصلی گردش را در خود جا داده‌اند، چشم‌اندازی به بخش‌های دیگر فراهم می‌کنند. خطوط زاویه‌دار شیشه‌کاری نما، باعث می‌شود مکان‌یابی طبقات حالتی معماگونه پیدا کند، از آنجا که این حالت همراه با گذاری ملایم بین درون و بیرون است، مردم در داخل و پیرامون ساختمان، احساس غافلگیری، و گاه گم شدن می‌کنند.

یک نمونه دیگر استفاده از حیاط مرکزی، طرح کان چینچی^{۳۱} برای مدرسه هیلی‌بری^{۳۲} در آستانه، قزاقستان است. برای رفع پیچیدگی برنامه ساختمان،

Tepe Primary School, Istanbul, designed by Mert Eyiler, 2010; photo by: Bilent Aydođdu

مدرسه ابتدایی، استانبول، مرت ایلر، ۲۰۱۰

Haileybury School in Astana, Kazakhstan, designed by Cinici Architecture (Can Cinici), 2011; photo by Cemal Emden

مدرسه هیلبری، آستانه، قزاقستان، دفتر معماری سی نی سی، ۲۰۱۱

IBTECH, Kocaeli, designed by CM Architecture (Cem Sorguc), 2010; photo by Cemal Emden

ساختمان ایبتک، کوچالی، دفتر معماری سی ام، ۲۰۱۰

خود را با این موقعیت جدید سازگار کرد و نقش مهم‌تری در شکل دادن به محیط ساخته شده ترکیه در دهه ۲۰۰۰ به عهده گرفت. به نظر می‌رسد در آینده نزدیک، شاهد فعال‌تر شدن معماران جوان خواهیم بود.

پانوشت‌ها:

1- Shell	18- Tubitak
2- Nevzat Sayin	19- Kerem & Begum Yazgan
3- Gokhan Avcioglu	20- Burak Turgutluoglu
4- Gon	21- Canakkale
5- Aksoy Technal	22- Vehbi Koc
6- Izmit	23- Tulin Hadi and Cem Ilhan
7- Murat Tabanlıoglu	24- Golcuk
8- Merkan Gursel	25- Bogachan Dunderalp
9- Dogan	26- NP 12
10- Emre Arolat	27- Teget
11- Han Tumertekin	28- Yapi Kredi Bank Academy
12- Bursa	29- Cem Sorguc
13- Minicity	30- Ibtch
14- Kuum	31- Can Cinici
15- Mugla	32- Haileybury
16- Turkcell	33- Mert Eyiler
17- Erginoglu&Calislar	

* خانم هولیا ارتاش سال ۲۰۰۵ از دانشگاه فنی استانبول در رشته معماری فارغ‌التحصیل شده. مدیرعامل مجله ماهنامه «معماری و طراحی قرن ۲۱» است. او در زمینه معماری چشمگیر و بازتابش در زندگی روزمره مردم، و تأثیر جهانی شدن بر معماری و اصول اخلاقی این حرفه مطالعه می‌کند.

اصلی آن، تنوع مسابقه‌های معماری ملی بود. دانشگاه‌ها، شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها، و حکومت مرکزی یا نهادهای وابسته به آن، بیش از ۱۰۰ مسابقه معماری طی دهه گذشته برگزار کرده‌اند و معماران جوان این موقعیت را برای ساختن نخستین پروژه‌هایشان مغتنم شمردند. گرچه تعداد اندکی از پروژه‌های برنده ساخته شده‌اند؛ اما همین تحرک، به معماران جوان شهامت لازم برای برپا کردن دفترهای شخصی خود را داده.

خیزش جوانان در ۲۰ سال گذشته

در پایان دو دهه گذشته، شاهد تمایل روزافزون شرکت‌های بزرگ به کار با معماران جوان هستیم. در حالی که پیش از دهه ۱۹۹۰ تصور غالب این بود که حرفه معماری مختص استادان با تجربه است. در نخستین گام برای تغییر این دیدگاه، معماران جوان تلاش کردند طرح‌ها و ساختمان‌هایی ارائه کنند که به خوبی کارهای نسل قبلی باشد. پس از کسب اعتماد بخش ساختمان، انواع ساختمان‌سازی را تجربه کردند و با ارائه شیوه‌های غیر متعارف تولید، به آزمایش بتن نمایان، آهن و سیستم‌های پیش‌تنیده پرداختند.

در دهه ۲۰۰۰ روش‌شناسی ساختمان دچار تغییرات اساسی شد. جهانی شدن و تقاضای بازار املاک، مستلزم ساخت و سازهای سریع‌تر و قابل انعطاف‌تر بود. پیشرفت‌های تکنولوژی اطلاعات، به ویژه تکنولوژی CAD/CAM که به بخش ساختمان تسری یافت، آرزوهای بازار املاک را برآورده کرد. نسل جوان معماران